

Euroopa
Komisjon

Algaja käsiraamat ELi-poolse rahastamise kohta

Ülevaade
finantseeskirjadest
ja rahastamisvõimalustest
aastatel 2007–2013

2012. aasta väljaanne

***Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastuseid
küsimustele Euroopa Liidu kohta.***

**Tasuta infotelefon: (*)
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Mõned mobiilsideoperaatorid ei võimalda helistamist 00 800 numbritele või on need kõned tasulised.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta leiab Internetist (<http://europa.eu>).

Katalogiandmed on trükise lõpus.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2012

ISBN 978-92-79-21613-8

doi:10.2761/8295

© Euroopa Liit, 2012

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel

Printed in Luxembourg

TRÜKITUD KLOORIVABALE VALGELE PABERILE

Algaja käsiraamat ELi-poolse rahastamise kohta

Ülevaade finantseeskirjadest ja rahastamisvõimalustest aastatel 2007–2013

Kas olete ELi vahendite kasutamisel algaja?

Tutvuge käesoleva ülevaatega peamiste
rahastamisvõimaluste kohtalk 4–27

Kas olete väikese või keskmise suurusega ettevõtte (VKE) juht?lk 6

Kas olete vabaühenduse esindaja?lk 10

Kas olete üliõpilane või äsja ülikooli lõpetanud?lk 13

Kas olete teadlane?lk 17

Kas olete põllumajandustootja?lk 20

Kas olete riigiametnik?lk 23

Kas rahastamismenetlus on liiga keeruline?

Mõned eeskirjad, mida tuleb järgidalk 28–29

Kas vahendid on läbipaistvad ja kontroll tõhus?

Uurige siinlk 30–33

Kui suurtest summadest on jutt?

Vaadake programmide loetelulk 34–36

Eessõna

Vastuseks maailmamajanduse arengule ja selle mõjule Euroopas tegi komisjon 2007. aastal ettepaneku terve rea programmide kohta, et edendada innovatsiooni ja soodustada majanduskasvu Euroopa eri piirkondades.

Sellele järgnenud keerulistel aastatel toimusid need rahastamisvõimalused kriisivastaste meetmetena ja aitasid Euroopa Liidu 27 liikmesriigil püsida strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamise tempos. Ajavahemiku 2007–2013 programmides pööratakse suurt tähelepanu teadustööle ning kauba-, inim- ja energiavõrgustike loomisele, kliimamuutuse mõjude vastu võitlemisele, majanduskasvule ning uute ja paremate töökohtade loomisele. Kõnealuste ambitsioonikate eesmärkide saavutamiseks on EL kehtestanud lihtsad, praktilised ja läbipaistvad eeskirjad, et paremini vahenditele juurde pääseda.

Oleme loonud konkurentsivõime, solidaarsuse ja ühtekuuluvuse raamistiku Euroopas. Pakume tuge ideede rakendamiseks ja projektide elluviimiseks, mis loovad ELi lisaväärtust meie ühiste eesmärkide saavutamisel. Teeme koostööd, kasutame maksimaalselt investee-ringuid ja toome Euroopa tagasi majanduskasvu lainele!

Janusz Lewandowski
Finantsplaneerimise
ja eelarve volinik

Miks kolmas väljaanne?

- Käesolev käsiraamat on üks meie populaarsemaid väljaandeid. Pärast mitut kordustrüki ettepanekut otsustasime välja anda uue versiooni, mis sisaldab kõige värskemat teavet programmide kohta, mis on avatud mitmeaastases finantsraamistikus aastateks 2007–2013. Nende programmide kaudu pakutakse mitmesuguseid rahastamisvõimalusi, mis võivad kasu tuua meile kõigile. Kuna osa vahendeid on alles kasutamata, loodame, et käesolev väljaanne köidab nende tähelepanu, kes on võib-olla isegi mõelnud ELi-poolse rahastamise peale, kuid ei ole taotlust veel esitanud.
- Kas olete teadlane, kes otsib oma idee arendamiseks toetust? Kas olete üliõpilane ja soovite välismaale õppima minna? Või tahate lihtsalt oma ettevõtet arendada ja otsite finantstoetust? Käsiraamatu käesolevas väljaandes antakse lai ülevaade eri sektorites kättesaadavate vahendite kohta, jagatakse kontaktandmeid ja teavet eeskirjade kohta, mida tuleb vahenditele juurdepääsu saamiseks järgida, ning antakse nõu, kust otsida üksikasjalikumat teavet konkreetse rahastamisvõimaluse kohta.
- Planeerimine on hea valitsemistava keskmes, seepärast oleme asunud tööle pärast 2013. aastat avanevate uue rahastamisvõimaluste põlvkonna kallal. Soovime pakkuda sama raha eest rohkem Euroopat. Kui soovite end asjade käiguga kursis hoida, külastage Euroopa portaali lehekülgi: http://ec.europa.eu/budget/reform/index_en.htm

Rahastamisvõimalused

Teie jaoks

Kas olete ELi-poolse rahastamise valdkonnas algaja ja tunnete end erinevate rahastamismehhanismide, osalejate ja programmide vahel eksinuna? Sel juhul on käesolev käsiraamat just Teile. Järgnevalt osast leiате:

- nõuanded alustamiseks;
- lühiülevaate erinevatest ELi-poolse rahastamise võimalustest;
- praktilised näited abisaajate kohta, kes on saanud toetust ELi vahenditest.

Kust alustada ...

Olenevalt rahastamise tüübist ja projektist on olemas inimesed ja võrgustikud, kelle ülesanne on anda teavet selle kohta, kuidas alustada. Ka internetist leiab palju kasulikku teavet.

1. Võtke ühendust ELi teabevõrkudega

► Äriühingud ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)

Euroopa ettevõtlusvõrgustik
http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm

600 partnerorganisatsiooni
 rohkem kui **40 riigis**.

► Teised võimalikud abisaajad

Europe Direct

- **helistage:** 00 800 6 7 8 9 10 11
- **külastage** lähimat Europe Directi keskust: <http://ec.europa.eu/europedirect>
- Saatke **elektronkiri** või võtke ühendust **operaatoriga** interneti teel.
<http://ec.europa.eu/europedirect>

2. Külastage Euroopa portaali

Komisjoni portaal **toetuste** ja **riigihankelepingute** kohta:
http://ec.europa.eu/small-business/index_et.htm

3. Võtke ühendust riiklike, piirkondlike või kohalike asutustega

Kuna enamikku ELi vahenditest hallatakse riigi või piirkondlikul tasandil, siis saab vajalikku teavet ja tugi-teenuseid sageli just riigi, piirkondlikul või kohalikul tasandil.

Kõigi piirkondade struktuurifondide **korraldusasutuste** loetelu leiab siit:
http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_et.cfm?pay=108&list=no

Riikide **põllumajandusministeeriumid** on loetletud siin:
http://ec.europa.eu/agriculture/use/index_en.htm

4. Võtke ühendust oma kutseliiduga

Kui projekt on seotud Teie kutsetegevusega, siis võib abi leida **kutseliidust**. Osa ELi vahenditest on ametipõhised: õpetajad ja koolitajad saavad toetust elukestva õppe programmi raames ning filmitegijad programmi „Meedia 2007” raames. Teie kutseliidul võib juba olla ELi vahendite taotlemise kogemusi ja sealt võib saada praktilisi nõuandeid.

Rahastamise viisid

1. Millised on peamised ELi eelarvest rahastamise viisid?

Kas otsite raha oma projekti rahastamiseks?

Toetusi antakse konkreetsete projektide **kaasrahastamiseks**, tavaliselt **projekti-konkursside** kaudu.

Kas otsite võimalusi oma teenuste või kaupade müümiseks?

Riigihankelepinguid antakse **pakkumismenetluste** (riigihangete) kaudu **teenuste, kaupade või tööde hankimiseks**, et tagada ELi institutsioonide või programmide toimimine.

2. Kes haldab raha ja otsustab toetuste andmise ja lepingute sõlmimise üle?

ELi liikmesriigid

Üle 76% ELi eelarvest haldavad riiklikud ja piirkondlikud asutused. See hõlmab **struktuurifonde** ja **põllumajandustoetusi**.

Euroopa Komisjon

Ligikaudu 22% on tsentraliseeritult hallatavad programmid (nt teadusuuringute, haridus-, tervishoiu- ja noorteprogrammid).

Kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid

Kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid (näiteks Punane Rist, ÜRO): 2%.

Väikesed äriühingud

Millised on peamised meie ettevõttele mõeldud rahastamisallikad?

- Kui Teil on väike või keskmise suurusega ettevõtte (VKE), siis on Teil võimalus saada ELi toetusi, laene ja mõnel juhul tagatise. Toetust on võimalik saada kas otse (ELi toetused) või riigi tasandil hallatavate programmide kaudu. VKEd saavad kasutada ka erinevaid mitterahalisi abimeetmeid, näiteks Euroopa ettevõtlusvõrgustiku kaudu või intellektuaalomandi õiguste kasutajatoe kaudu pakutavad ärialased tugiteenused.

Rahastamine ELi toetuste kaudu

- Selline rahastamine on põhiliselt temaatiline ja konkreetsete eesmärkidega (keskkond, teadusuuringud, koolitus), mida kavandavad ning viivad ellu Euroopa Komisjoni erinevad talitused või täitevasutused.
- VKEd või muud organisatsioonid (nt äriühingud, äriühingute nõustajad või konsultandid) saavad tavaliselt raha taotleda otse programmide ning üldiselt tingimusel, et nende esitatud projektid on jätkusuutlikud, lisaväärtusega ja riikidevahelised. Kohaldatakse konkursikutses kindlaksmääratud kriteeriume.

Struktuurifondid

- Otsene abi VKEdele nende investeeringute kaasrahastamiseks on võimalik üksnes majanduslikult vähem arenenud piirkondades (nn lähenemispiirkondades).
- Muudes piirkondades on vastandina VKEdele antavale otsesele abile esmatähtsaks suure võimendava mõjuga meetmed (nt ettevõtluskoolitus, tugiteenused, ettevõtlusinkubaatorid, tehnosiirdemehhanismid, võrkude loomine jne).
- Euroopa Komisjon, Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfond on käivitanud ühise algatuse VKEdele mõeldud vahendite kättesaadavuse parendamiseks vähem arenenud piirkondades. **Jeremie algatus (Euroopa ühisressursid mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele)** võimaldab liikmesriikidel ja piirkondadel kasutada üht osa oma struktuurifondidest VKEdele laenu tagatiste andmiseks ning omakapitali ja riskikapitali rahastamiseks.

Rahastamisvahendid

- Nende toetuskavade kaudu ei suunata vahendeid VKEdele otse, vaid neid vahendavad tavaliselt **finantsvahendajad** (nt pangad, krediidasutused või investeerimisfondid). Nende eesmärk on muuta VKEdele mõeldud laenud kättesaadavamaks ja innustada vahendajaid looma VKEdele mõeldud laenuportfelle.
- Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress” võimaldab mikrokrediiti pakkuvatel ettevõtjatel kogu ELis suurendada laenamist ettevõtjatele, andes krediidi pakkujale tagatise ja jagades seega nende kahju tekkimise riski ning suurendades mikrokrediidi mahtu rahastatud vahendite (näiteks laenud ja omakapital) kaudu.
- **Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi** raames on ajavahemikuks 2007–2013 eraldatud rahastamisvahenditele 1130 miljonit eurot. Neid haldavad Euroopa Investeerimisfond (EIF) ja teised rahvusvahelised finantsinstitutsioonid kahe toetuskava alusel:
 - ▶ suure kasvupotentsiaaliga ja uuenduslike VKEde süsteemi (GIF) eesmärk on suurendada omakapitali pakkumist uuenduslikele VKEdele nende käivitamisetapis (FIF1) ja laienemisetapis (GIF2). GIFi kaudu on ohud ja tasu hajutatud omakapitaliinvestoritele, kes pakuvad vajalikku laenukapitali uuenduslike ettevõtjate omakapitali rahastamiseks;
 - ▶ VKEde tagatissüsteem pakub täiendavaid garantiisid laenuvahendite varal toimuva VKEde rahastamise suurendamiseks.

KUIDAS ELI RAHASTAMINE AITAS?

Ühendkuningriigi ja Saksamaa koostöö tulemusena töötati välja digitaalne välimääraja

Tänu kahe mikroettevõtja koostööle, mis sai alguse Euroopa ettevõtlusvõrgustiku kaudu, sündisid uued ökoloogiaalased rakendused nutitelefonide ja tahvelarvutite jaoks. Nende esimene projekt **TreelD** aitab kasutajal kindlaks määrata kolme liiki: selleks esitab ta küsimusi ja pakub järjestatud vastusevalikuid. Kõnealune rakendus jõudis kolmandale kohale iTunes'i haridusalaste rakenduste kategoorias.

Lisateave: http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/august/index_et.htm

Näiteid projektide või rahastatud valdkondade kohta

Puudega inimestele kvaliteetsete pakumiste tööturul; mikrokrediidi pakkujad; ökoloogiaalased rakendused nutitelefonide ja tahvelarvutite jaoks; tantsukoolid; energijaotus ja infotehnoloogia; *online*-pakkumismenetluste portaali; toitlustusettevõtted.

Ülevaate Euroopa VKEde peamistest rahastamisvõimalustest leiab:
http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/_getdocument.cfm?doc_id=4619

Veel edulugusid?

Vaata: <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu>

Kuidas taotleda?

- ELi toetuste taotlemise kord nähakse ette konkreetsete programmide konkursikutsetes ning taotlus esitatakse otse Euroopa Komisjonile või vastavat programmi haldavale täitevasutusele.
- Struktuurifondidest rahastatavate programmide haldamine toimub riigi või piirkondlikul tasandil, kus projektid välja valitakse.
- VKEdele mõeldud finantsvahendid on tavaliselt kättesaadavad finantsvahendajate, näiteks pankade ja krediidasutuste kaudu.

Kust leida täpsemat teavet?

- **Euroopa ettevõtlusvõrgustik**
600 partnerorganisatsiooni rohkem kui **40 riigis**.
Euroopa ettevõtlusvõrgustik aitab väikeettevõtjatel Euroopa turgu maksimaalselt kasutada. Tegutsedes kohalike ettevõtlusorganisatsioonide kaudu, võib võrgustik aidata Teil uutel turgudel oma tegevust arendada, hankida uusi tehnoloogiaid või osta neile litsentse ning saada juurdepääsu ELi rahalistele vahenditele ja fondidele:
http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm
- Euroopa väikeettevõtjate portaal (ülevaade peamistest rahastamisvõimalustest):
http://ec.europa.eu/small-business/index_et.htm
- Rahastamisvõimalused poliitikavaldkondade järgi on esitatud komisjoni projektitoetuste veebilehel:
http://ec.europa.eu/contracts_grants/grants_et.htm
- Regionaalpoliitika peadirektoraadi veebileht annab teavet Euroopa Liidu regionaalarengu toetusmeetmete kohta:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_et.htm
- Sellelt lingilt leiab ka kõigi piirkondade struktuurifondide korraldusasutuste loetelu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_et.cfm
- Euroopa Sotsiaalfond:
<http://ec.europa.eu/esf>
- Jeremie algatus:
<http://www.eif.org/jeremie>

- Rohkem teavet finantsvahendite kohta:
Konkurentsivõime ja innovatsiooni programm: http://ec.europa.eu/cip/index_et.htm
ja Euroopa Investeerimisfond: <http://www.eif.org>
- Ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA):
http://ec.europa.eu/enlargement/instruments/overview/index_en.htm
- Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=et&catId=836>

KAS TEADSITE, ET ...?

- ELis loetakse VKEks alla 250 töötajaga äriühinguid. Lisaks võib nende aastakäive olla kuni 50 miljonit eurot või bilansimaht mitte rohkem kui 43 miljonit eurot.

Vabaühendused

Millised on peamised meie mõeldud rahastamisallikad?

- Vabaühendused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid on paljude ELi-poolse rahastamise allikate loomulik sihtrühm, kuna need tegutsevad paljudes ELi poliitikavaldkondades **mittetulunduslikul põhimõttel**, mis on ELi vahendite saamise eeltingimuseks.
- Tegelikult on keeruline leida ELi programmi, mis ühel või teisel moel ei hõlmaks vabaühenduste rahastamisvõimalusi. Rahastamine on kättesaadav nii riiklike ja kohalike asutuste hallatavatest programmidest kui ka komisjoni hallatavatest programmidest.
- Hinnanguliselt eraldab komisjon kodanikuühiskonna projektidele aastas otse üle 1000 miljoni euro, suurema osa sellest **välissuhete** valdkonnas arengukoostöö, inimõiguste ja demokraatia programmidele ning eriti humanitaarabile (400 miljonit eurot). Muud olulised eraldised **ELis** tehakse sotsiaalsel (70 miljonit eurot), haridus- (50 miljonit eurot) ja keskkonnasektoris.
- Praktikas võib vabaühendus saada kaht tüüpi rahastamist:
 - ▶ Mõne ELi programmi raames võib esitada konkreetse projektiettepaneku oma tegevusvaldkonnas ja kui see osutub edukaks, siis saab projekt ELi kaasrahastuse **meetmetoetuse** näol.
 - ▶ Teatavate programmide raames ja eeldusel, et vabaühendus tegutseb Euroopa Liidu üldistes huvides või tal on liidu poliitika osaks olev eesmärk, võib EL toetada organisatsiooni **tegevustoetuse** kaudu. Sel juhul põhineb toetus pigem analüüsil, mis käsitleb tegevuse ulatust ja kohaldamisala, aasta töökava, selle vastavust poliitika prioriteetidele jne, mitte konkreetsetel projektidel. Tsentraalselt hallatavad programmid, millega nähakse ette tegevustoetused vabaühendustele, on näiteks programm „Kodanike Euroopa“ (2. meede: „Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas„), programm „Kultuur 2007“ (teine tegevussuund: Euroopa tasandil kultuurivallas aktiivselt tegutsevate üksuste toetamine) ja programm „Progress“ (Euroopa tasandil sotsiaalse kaasatuse, mittediskrimineerimise ja sugudevahelise võrdsuse valdkonnas aktiivselt tegutsevate vabaühenduste toetamine).

KUIDAS ELI RAHASTAMINE AITAS?

Tegutsemine tervisealases hädaolukorras seoses relvakonfliktides kannatada saanud elanikkonnaga Lõuna-Kivus (Kongo Demokraatlik Vabariik)

Programm aitab kaasa Kitutu haavatava elanikkonna suremuse vähendamisele, parendades tervishoiu kvaliteeti ja sellele juurdepääsu. Selle piirkonna 109 710 inimest saavad arstiabi haiglast ja 22 tervishoiukeskusest. Programm „**People in Need**” keskendub peamiselt tervishoiusektorile. Programmiga toetatakse tervishoiukeskusi, eelkõige tervishoiutöötajate koolitamise, esmavajalike ravimite ja seadmete tagamise või rahalise toetuse andmise kaudu, et tagada riigisestele põgenikele ning haavatavatele naistele tasuta esmaabi.

Näiteid projektide või rahastatud valdkondade kohta

Humanitaarabi Afganistanis; humanitaarabi Colombias; toiduga kindlustatuse ja toitumise integreeritud programm, et võidelda Ukiahi ja Teknafi *upazila* elanikkonna tõsise alatoitumise ja toiduga kindlustamatuse vastu; tegutsemine hädaolukorras haavatavates piirkondades; olemasolevate veevarude parandamine (kvantiteet ja kvaliteet); põuariski ohjamine Dhasi, Miyo ja Moyale piirkonnas, Borena tsoonis, Oromiya piirkonnas, Etiopias; sularaha-töö-eest-programm Jordani Läänekalda ja Gaza sektori kaitsetutele leibkondadele.

Lisateave

Allikad:

http://ec.europa.eu/echo/files/funding/agreements/agreements_2010.pdf

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/funding/2009/selection/documents/list_selected_projects_action2_3.pdf

Kuidas taotleda?

- See sõltub **rahastamise tüübist**:
 - ▶ struktuurifondidest rahastatavate programmide haldamine toimub riigi või piirkondlikul tasandil, seetõttu võtavad taotlusi vastu ja hindavad riiklikud ja piirkondlikud asutused;
 - ▶ ELi toetuste taotlemise kord nähakse ette konkreetsete programmide konkursikutsetes ja taotluse esitamine toimub otse Euroopa Komisjonile või asjaomast programmi haldavale täitevasutusele. Mõnel juhul, ELi välisabi puhul, tuleb taotlus esitada ELi delegatsioonile või toetust saavale riigile.

Kust leida täpsemat teavet?

- Rahastamisvõimalused poliitikavaldkondade järgi on esitatud komisjoni projektitoetuste veebilehel:
http://ec.europa.eu/contracts_grants/grants_et.htm
- Regionaalpoliitika peadirektoraadi veebileht annab teavet Euroopa Liidu regionaalarengu toetusmeetmete kohta:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_et.htm
- Kõigi piirkondade struktuurifondide korraldusasutuste loetelu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_et.cfm
- Euroopa Sotsiaalfond:
<http://ec.europa.eu/esf>
- Koostöotalitus EuropeAid:
http://ec.europa.eu/europeaid/index_et.htm

KAS TEADSITE, ET ...?

Kas minu organisatsioon on vabaühendus?

Vabaühendus ja kodanikuühendus ei ole juriidilised mõisted. Täpsed kriteeriumid selle kohta, millised organisatsioonid võivad ELi toetust saada, on kindlaks määratud konkreetsetes konkursikutses. Vabaühendus on suupärane üldistav mõiste, mis hõlmab erinevaid organisatsioone, millel on tavaliselt järgmised omadused:

- vabaühendused on asutatud kasumit mittetaotleval eesmärgil (nad võivad küll maksta oma töötajatele töötasu ja teenida tulu, kuid nad ei jaga kasumit omanikele);
- vabaühendused on moodustatud vabatahtlikkuse alusel;
- vabaühendused peavad olema mingil moel formaalselt või institutsiooniliselt moodustatud (nt on neil põhikiri või muu reguleeriv dokument, milles on sätestatud nende missioon, eesmärgid ja tegevusulatus). Neil on aruandekohustus oma liikmete ja rahastajate ees;
- vabaühendused on sõltumatud, eelkõige valitsusest, avalik-õiguslikest üksustest, parteidest või äriühingutest;
- vabaühendused ei ole eesmärkide ja nendega seotud väärtuste osas omakasupüüdlikud. Nende eesmärk on ühiskonna kui terviku või teatud inimeste rühmade huvide eest seismine.

Vabaühenduste suurus ja tegevusulatus võib olla väga erinev. Mõned vabaühendused koosnevad vähesest arvust inimestest, teistel võib olla tuhandeid liikmeid ja sadu töötajaid. Funktsionaalses mõttes tegelevad vabaühendused konkreetsete tegevuste ja/või teavitustegevusega. Konkreetsete tegevustega vabaühendused aitavad kaasa teenuste (näiteks hooldusteenuste) osutamisele, samas kui teavitusega tegelevate vabaühenduste esmane eesmärk on mõjutada avalike asutuste poliitikat ja avalikku arvamust üldiselt.

Noored

Millised on peamised minule mõeldud rahastamisallikad?

Elukestva õppe programm

- Kui Te tahate õppida välismaal, võib Teid aidata **Erasmus**, mis on elukestva õppe programmi osa. Täna on Erasmus stipendiume saanud tublisti üle 2,5 miljoni üliõpilase. Euroopa Komisjon loodab, et 2012/2013. õppeaastaks on seda võimalust kasutanud 3 miljonit üliõpilast.
- Elukestva õppe programmi raames pakub **Comenius** rahastamisvõimalusi noortele kooliõpilastele kuni keskkooli lõpuni, eelkõige õpilasvahetuse kaudu Euroopas. **Leonardo da Vinci** pakub võimalusi kutsekoolide õpilastele ja kutsekoolituses osalejatele, näiteks praktikavõimaluste kaudu teises riigis.

Aktiivsed noored

- Programmist kaasrahastatakse projekte, mis tugevdavad noorte aktiivset osalemist kodanikuühiskonnas, vabatahtlikku tööd, vastastikust mõistmist ja avatud lähenemist maailmale või osutavad abi noorsootöötajatele ning toetavad noorsoopoliitikaga tegelemist.
- Programmis võivad osaleda **15–28aastased noored** (mõnel puhul 13–30aastased).
- Rahastamiskõlblik **tegevus** on näiteks noorsooalgatus, kus noored osalevad otse enda algatatud tegevuses, noorte suuremaks esindusdemokraatia mehhanismides osalemiseks mõeldud projektid, vabatahtliku töö projektid (vabatahtlikud ise ei saa raha taotleda, seda saavad teha vaid Euroopa vabatahtliku teenistuse juures juriidiliselt registreeritud organisatsioonid), noorsootöö ja noorteorganisatsioonidega tegelevate inimeste koolitamine ning võrkude loomine, noortele mõeldud teavituskampaaniad.

KUIDAS ELI RAHASTAMINE AITAS?

Uus visioon vähemuste õigustest

Projekti eesmärk on muuta nähtavaks organisatsioonid, mis tegelevad ebasoodsas olukorras ja tõrjutud noortega, kes kannatavad diskrimineerimise või vägivalda all perekondlikel, kultuurilistel, usulistel või etnilistel põhjustel, ning anda neile võimalus kogemuste jagamiseks vähemuste õiguste eest seismisel. Projekt pidi toimima katalüsaatorina, et algatada vähemuste õigusi käsitlev arutelu, milles noored ja noorteorganisatsioonid saaksid ise lahendusi välja pakkuda ning osaleda avatud dialoogis oma mitmekultuurilistes kogukondades.

Osalevad riigid: Itaalia, Tšehhi Vabariik, India, Hispaania, Türgi ja Côte d'Ivoire.

Näiteid projektide või rahastatud valdkondade kohta

Vabatahtlikud hea tava vahetamiseks ja noorsootöö edendamiseks Lõuna-Aafrikas; vabatahtlikud noorte kodanikuaktiivsuse ja isikliku pühendumuse edendamiseks ning kogukonna arengu ja kultuuriliste erinevuste väärtuse mõistmiseks vabatahtlikuna töötamise kaudu (Ecuador, Uganda ja Hiina); vabatahtlikud osalemiseks Euroopa vabatahtliku teenistuse projektis (EVT), et edendada kultuuridevahelist dialoogi ja sotsiaalset kaasatust eri sotsiaal-majanduslikust keskkonnast pärit ning erineva taustaga inimeste vahel; info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalused erivajadustega laste õppe toetamiseks; sisserändest tulenevate probleemide lahendamine ja kultuuridevaheline dialoog õppeprotsessis; sotsiaalse kaasatuse edendamine ja turvalise sisekliima tagamine koolis.

Lisateave

http://ec.europa.eu/youth/sharing-experience/doc/thematic_compensia/good_practcies_internation_coop.pdf

http://ec.europa.eu/education/pub/pdf/lp/lp10_en.pdf

Kuidas taotleda?

Elukestva õppe programm

- **Erasmuse** stipendiumit võivad taotleda üliõpilased, kes on 34 osaleva riigi (ELi liikmesriigid pluss Norra, Liechtenstein, Island, Šveits, Horvaatia, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik ja Türgi) kõrgkooli ametliku kraadi- või diplomiõppeprogrammi nimekirjas edukalt läbinud vähemalt ülikooli esimese kursuse.
- Esmast teavet programmis osalemise kohta saab ülikoolist või Erasmuse programmi välissuhete büroost. Erasmuse programmis osaleb märkimisväärne arv, 90% ELi ülikoolidest. Stipendiumi andmine üliõpilasele otsustatakse ülikoolis toimuva valiku teel. Põhiline eeltingimus Erasmuse liikuvusprogrammile on see, et **vastuvõttev ülikool ei küsi mingit tasu**.
- Erasmuse stipendiumi suurus on riigiti erinev, kuid see ei ole mõeldud üliõpilase kõikide kulude katmiseks. Seda saab kombineerida ülikoolilt või teistelt institutsioonidelt saadud muude vahenditega.
- Nii oma ülikooliga kui ka vastuvõtva ülikooliga tuleb allkirjastada õppeleping. Õppeleping on mitteametlik leping, mis määrab täpselt ära õpitavad moodulid. Välisriigis toimunud õppeperioodi lõpus väljastab sihtülikool tulemuste kohta tunnistuse. Sellest tulenevalt on välisriigis veedetud aeg **lahutamatu osa üliõpilase oma ülikooli õppeprogrammist**.
- Teabe saamiseks elukestva õppe programmi muude programmide taotlemiskorra kohta tuleb võtta ühendust Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutusega.

Aktiivsed noored

- Igas programmis osalevas riigis (ELi liikmesriigid ning Island, Liechtenstein, Norra, Türgi ja Horvaatia) on **riiklik büroo**, mille ülesanne on kohalike projektide valimine, projektitoetuste haldamine ja vajaliku teabe andmine. Seega, kui kaalute oma projekti rahastamist programmi „Aktiivsed noored” kaudu, siis on soovitatav pöörduda kõigepealt oma riigi riikliku büroo poole.
- Väikese hulga eriprojektide haldamine toimub otse Euroopa tasandil, peamiselt Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutuse kaudu.
- Taotlused tuleb esitada riikliku büroo või täitevasutuse taotlusvormil.

Rahvusvaheline koostöö hariduse ja koolituse valdkonnas:

Euroopa Komisjon toetab erinevat koolitustegevust stipendiumide ja partnerlusega, mida pakutakse Erasmus Munduse ja Tempuse programmide kaudu.

Kust leida täpsemat teavet?

- Hariduse ja kultuuri peadirektooraat, konkursikutsed:
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/calls/grants_en.html
- Noorte liikuvus:
<http://ec.europa.eu/youthonthemove>
- Programm „Aktiivsed noored“:
http://ec.europa.eu/youth/index_en.htm
Eac-youthinaction@ec.europa.eu
- Elukestva õppe programmi juhend, sealhulgas täpsem teave Erasmuse, Comeniuse ja Leonardo da Vinci programmi kohta:
http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/index_en.html
- Rahvusvaheline koostöö hariduse ja koolituse valdkonnas:
http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc1172_en.htm
- Euroopa Noorteportaal:
<http://europa.eu/youth>
- Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus:
<http://eacea.ec.europa.eu>
- Eurodesk (võrgustik, mis pakub noortele ja nendega töötavatele inimestele vajalikku teavet Euroopa haridus-, koolitus- ja noorsoovaldkondades pakutavate võimaluste kohta):
<http://www.eurodesk.org>
- SALTO ressursikeskused:
SALTO on lühend nimetusest Support and Advanced Learning and Training Opportunities (toetus-, edasiõppe ja koolitusvõimalused). Need on programmi „Aktiivsed noored“ raames loodud struktuurid noorteorganisatsioonidele koolituse ja teabe pakkumiseks.
<http://www.salto-youth.net>
- Väljaanne Euroopa Liidus hariduse, kultuuri ja noorsoo valdkonnas pakutavate võimaluste kohta:
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/educ-training_en.html#what

KAS TEADSITE, ET ...?

- Programmi „Aktiivsed noored“ raames võivad projekte esitada ka **registreerimata noorterühmad**.
- Ligikaudu kolmandik Erasmuse üliõpilastest saab **välisriigis tööpakkumise**.

Teadlased

Millised on peamised minule mõeldud rahastamisallikad?

Seitsmes raamprogramm

- Üle **53 miljardi euro** suuruse eelarvega 7. raamprogramm aastateks 2007–2013 (edaspidi „RP7”) on ELi peamine teadustegevuse rahastamise vahend.
- RP7 koosneb viiest plokist ehk **eriprogrammist**:
 - ▶ **Koostöö**: toetus rahvusvaheliste konsortsiumide projektidele kümnes temaatilises valdkonnas alates tervishoiuküsimustest kuni kosmoseuuringuteni.
 - ▶ **Ideed**: toetus teaduse eesliini projektidele, mida viivad ellu uurimisrühmad või üksikud teadlased.
 - ▶ **Inimesed**: teadlaste liikumise ja karjääride edendamine.
 - ▶ **Suutlikkus**: toetus uuringute suutlikkuse ja infrastruktuuri edendamiseks.
 - ▶ **Tuumaenergiaalased teadusuuringud**, sealhulgas tuumasünteesialased uuringud.
- Nagu muudki ELi toetused, põhineb ka RP7 **kaasrahastamisel**. Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse alaste tegevuste tavapärase hüvitise määr on 50%, kuigi mõned organisatsioonid (nt VKEd või mittetulunduslikud avalik-õiguslikud asutused) võivad saada kuni 75%. Teatud tegevuste (nt võrkude loomine, koolitus) puhul võib hüvitada kuni 100% abikõlblikest kuludest. Projektitoetused määratakse konkursikutsete ja vastastikuste eksperdihinnangute korra kohaselt.

KUIDAS ELI RAHASTAMINE AITAS?

Innovatiivne biopakendamine

Prantsusmaal Grenoble'is tegutsev teadlaste rühm töötab välja uusi paberipõhiseid materjale, mis suudaksid konkureerida kilepakendite ning elastsete pakkematerjalidega vastupidavuse ja hinna poolest, kuid mille keskkonnamõju oleks väiksem. Uued materjalid on ümbertöödeldavad ja need biolagunevad kuue kuu jooksul (võrdluseks: sellised materjalid nagu polüetüleen lagunevad 200 aasta jooksul) ning nende tootmisel kasutatakse üle 70% biotoormel põhinevaid materjale.

Näiteid projektide või rahastatud valdkondade kohta

Massispektromeetria uuringud; mootorika kontrolli ja kognitiivse funktsiooni uuringud, et paremini mõista liigutusi kontrollivaid põhimehhanisme; indeksi automaatne analüüs ja videosisu otsing; geeniteraapia; väikeste mikrokiipide (32 nm ja veel väiksemad) tehnoloogia väljatöötamine.

Lisateave

http://cordis.europa.eu/results/home_en.html

Kuidas taotleda?

- RP7s võivad osaleda väga erinevad **organisatsioonid ja isikud**.

Näiteks:

- ▶ ülikoolide ja uurimisinstituutide uurimisrühmad;
 - ▶ uuenduslikke ideid kasutada soovivad ettevõtted;
 - ▶ VKEd (väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted) või nende rühmad;
 - ▶ avalik sektor;
 - ▶ teadlased (algajatest kogenuteni);
 - ▶ teadustöö infrastruktuurid,
 - ▶ kodanikuühendused;
 - ▶ kolmandate riikide organisatsioonid ja teadlased ning rahvusvahelised organisatsioonid.
- Kõigis ELi liikmesriikides ja ka mitmes muus riigis on personaalse abi andmiseks loodud **riiklikud kontaktpunktid**, seega tuleks esimese sammuna võtta ühendust nendega ning selgitada oma olukorda ja ideesid. Nende töö on suunata teid õige RP7 osa juurde ja aidata taotluse täitmisel.

- Konkreetsete rahastamisvõimalused teatatakse Euroopa Liidu Teatajas avaldatud **konkursikutsete** kaudu, ühtlasi leiab need **CORDISE**, ELi toetatavate teadusuuringute veebilehe RP7 jaotisest.
- Vastamiseks tuleb taotlus esitada läbi EPSSI (**veebipõhine elektrooniline taotlemissüsteem**), mille kasutamine on kohustuslik. Edukate taotlustega alustab Euroopa Komisjon finantsalaseid ja tehnilisi läbirääkimisi projekti üksikasjade üle, mille tulemuseks on toetusleping. Selles nähakse ette toetusesaajate ja ELi õigused ning kohustused, sealhulgas ELi rahaline toetus teadusuuringute kulude katmiseks.

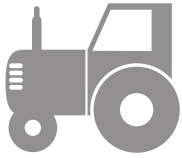
Kust leida täpsemat teavet?

- Riiklike kontaktpunktide loetelu:
http://cordis.europa.eu/fp7/ncp_en.html
- CORDISE veebileht:
Sellel veebilehel on hulgaliselt teavet RP7 kohta, sealhulgas viimased uudised, konkursikutsete kalender, konkursikutsete tekstid, korduma kippuvad küsimused (KKK) jpm:
http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html
- Praktilised suunised ELi-poolse rahastamise võimaluste kohta teaduse ja innovatsiooni alal:
http://cordis.europa.eu/eu-funding-guide/home_en.html
- Sellelt Euroopa Komisjoni teadusuuringute veebilehelt leiab 23 keeles lihtsad allalaetavad infolehed RP7 kohta:
http://ec.europa.eu/research/fp7/index_en.cfm
- Registreeri oma organisatsiooni andmed RP7s osalejate veebilehel:
http://cordis.europa.eu/fp7/pp_en.html
- Kasutajatugi:
<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?lg=et&pg=enquiries>
- Euroopa Teadusnõukogu:
<http://erc.europa.eu/>

KAS TEADSITE, ET ...?

- Esimest korda ELi teadusuuringute programmide ajaloos saab RP7 raames nüüd toetada ka **üksik-teadlase** või rühmade projekte uue Euroopa Teadusnõukogu algatatud programmide kaudu. Ouline osa uute **struktuurifondide** kulutustest on suunatud majanduskasvu ja konkurentsivõimet edendavatele poliitikatele. Teadusuuringutega seotud rahastamisvõimaluste leidmiseks uurige vastuvõetud riiklikke kavasisid.

Põllumajandustootjad

Millised on peamised minule mõeldud rahastamisallikad?

Otsetoetused

- Kui olete ELis põllumajandustootja, siis on Teil tõenäoliselt õigus saada otsetoetusi, mis on põllumajanduses peamine ELi-poolse rahastamise vorm. 2003. aasta ühise põllumajanduspoliitika reformi käigus kehtestati uus otsetoetuste süsteem, mida teatakse ühtse otsemaksete kava nime all, mille kohaselt ei ole abi enam seotud tootmisega. Ühtsete otsemaksete peamine eesmärk on põllumajandustootjate sissetuleku toetamine. Ühtseid otsemakseid saavad põllumajandustootjad peavad järgima keskkonnakaitse, loomade heaolu ja toidu ohutuse standardeid ning hoidma maa heas korras. Vastasel korral nende toetusi vähendatakse või need peatatakse. Põllumajandustootjaid julgustatakse tegema otsuseid, lähtudes turuolukorrast.
- Teatud tingimustel võivad liikmesriigid otsustada toetusõiguse väärtust vähendada ja jätkata tootmisega seotud otsetoetuste maksmist.

Maaelu areng

- Vastavalt maaelu arengu poliitikale aastateks 2007–2013 investeerivad liikmesriigid üle 96 miljardi euro põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime suurendamiseks, keskkonna ja maapiirkondade kaitseks, elukvaliteedi parandamiseks ning maamajanduse mitmekesistamiseks. Neljas valdkond (Leader) kehtestab rahastamisvõimalused maaelu arengu kohalikele lahendustele.

KUIDAS ELI RAHASTAMINE AITAS?

Haritava maa kaitse (erosiooni vältimine)

Murcia (Hispaania) mõnede piirkondade saagikust mõjutab vee-erosiooni põhjustatud mulla degradatsioon. Nõlvasid mõjutab erosioon kõige rohkem. Sellele lisanduvad keeruline kliimaatiline olukord (tugevad vihmad vaheldumisi põuaperioodidega) ning sobimatu põllumajanduspraktika, näiteks sage ja tugev küünd, võivad mulla degradeerumist veelgi võimendada. Maaelu arengu fondist kaasrahastatud projekti käigus loodi kaitseribad, millesse istutati põõsaid ja külvati teraviljasegu, et hoida mulla erosioon kontrolli all. Selle tulemusena paranes ka veevarude haldamine ja taimestiku mitmekesisus.

Näiteid projektide või rahastatud valdkondade kohta

Keskkonnakaitse; loomade heaolu; toidu ohutus ja maa hoidmine heas korras; põllumajandustootmise ja metsamajanduse konkurentsivõime suurendamine; maapiirkondade kaitse; elukvaliteedi parandamine; maamajanduse mitmekesistamine.

Lisateave

Lisateavet eri liikmesriikide abisaajate kohta leiab aadressilt http://ec.europa.eu/agriculture/funding/index_et.htm.

Kuidas taotleda?

Otsetoetused

- Otsetoetusi haldavad riigi ametiasutuste määratud **makseasutused**.
- Otsemakse tingimustele vastamiseks peab põllumajandustootjal olema toetusõigus ja maad. Põllumajandustootja õigus arvutatakse arvestusperioodi jooksul saadud maksete (varasematel andmetel põhineva mudeli) või piirkonna (piirkondliku mudeli) alusel.

Maaelu areng

- Neid vahendeid jaotatakse riikide valitsuste hallatavate programmide kaudu: valitsus määrab korraldusasutuse, mille ülesanne on projektijuhtimise tasandil teavitada võimalikke toetusesaajaid toetuse saamise korra, kohaldatavate eeskirjade ja kasutusel olevate ELi toetuste kohta.

Kust leida täpsemat teavet?

- Võtke ühendust oma riigi põllumajandusministeeriumiga või vaadake maaelu arengu programme:
http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/countries/index_en.htm
- Euroopa maaelu arengu võrgustik:
<http://enrd.ec.europa.eu/>

KAS TEADSITE, ET ...?

- Otsetoetuste saamiseks peab põllumajandustootja vastama rahvatervise, loomatervise, taimetervise, keskkonna ja loomade heaolu **standarditele** ja hoidma oma maad heades põllumajanduslikes ja keskkonnatingimustes. Kui põllumajandustootja ei vasta kõnealustele standarditele, siis võib vähendada tema õigust otsetoetustele või lõpetada see asjaomasel aastal täiesti.

Riigiasutused

Millised on peamised minule mõeldud rahastamisallikad?

- Riigiasutused, sealhulgas kohalikud asutused, saavad kasutada paljusid ELi-poolse rahastamise võimalusi alates investeeringutest institutsionaalsesse võimekusse ja avaliku teenistuse tõhususse kuni kohalike infrastruktuuriprojektideni. Siinkohal vaid mõned **näited** võimalikest valikutest.

Ühtekuuluvuspoliitika

- Siit tuleb enamik kohalikele infrastruktuuriprojektidele või tööhõivet edendavatele algatustele suunatud vahenditest. See raha on kättesaadav **struktuurifondide** kaudu, mida tavaliselt haldavad riiklikud ja piirkondlikud asutused. Aastatel 2007–2013 kulutab EL töökohtade loomise ja majanduskasvu stimuleerimiseks üle 347 miljardi euro:
 - ▶ üle 80% neist vahenditest läheb ELi 84 vaesemasse piirkonda 17 liikmesriigis;
 - ▶ ligikaudu 16% rahast on kättesaadav ülejäänud piirkondadele;
 - ▶ üle 2,5% kulutatakse kohalike ja piirkondlike ühiste algatuste kaudu piiriülesele koostööle.
- Euroopa Sotsiaalfondi vahendid on kättesaadavad riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele asutustele nende institutsionaalse suutlikkuse suurendamiseks ning hallatavate tegevuste tugevdamiseks, eelkõige nende teenuste osas, millel on otsene mõju tööturule (tööturu-, haridus- ja koolitusasutustele).

Jessica ja Jaspers

- Need nimed tähistavad kaht algatust, mis on mõeldud avaliku halduse ja kohalike omavalitsuste toetamiseks ning toimivad koostöös Euroopa Komisjoni, Euroopa Investeerimispannga grupi ja teiste rahvusvaheliste finantsinstitutsioonidega.
- **Jessica** (Euroopa ühisressursid jätkusuutlikeks investeeringuteks linnapiirkondades) aitab riigiasutustel leida linnapiirkondade uuendamisele ja arengule suunatud projektide finantseerimiseks partnereid, sealhulgas eraettevõtjate hulgast.
- **Jaspers** (ühine projektiabi Euroopa piirkondadele) pakub riigiasutustele abi kvaliteetsete projektide koostamisel toetuse taotlemiseks struktuurifondidest. Eelistatakse suuri projekte ja projekte uutes liikmesriikides. Toetust võib saada täielikult ettevalmistatud projekti esitamiseks vajalike tehniliste, majanduslike ja finantsaspektide ning muu ettevalmistustöö katmiseks.

Muud ELi toetused

- Tsentraalselt hallatavad projektid pakuvad rahastamisvõimalusi ka avalikule sektorile, sealhulgas kohalikele omavalitsustele. Nende alla kuulub väga erinevaid ELi **poliitikavaldkondi**, näiteks kultuurialaste tegevuste („Kultuur 2007”), tööhõive ja sotsiaalse solidaarsuse („Progress”), teadusuuringute (7. raamprogramm) ning avaliku sektori infotehnoloogia uuenduslike algatuste (info- ja sidetehnoloogia poliitika toetusprogramm, mis on osa konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmist) edendamine.
- Programm „Kodanike Euroopa” pakub rahastamisvõimalusi **sõpruslinnade** liikumise algatustele sõpruslinnade kodanike kohtumiste ja temaatiliste võrkude rahastamiseks.
- ELi vahenditest saab kaasrahastada **avaliku julgeoleku** suurendamisele suunatud projekte. Õiguskaitseorganid, kriminaalpreventsiooniasutused ning ohvrite ja tunnistajate kaitsega tegelevad riigiasutused võivad saada toetust programmi „Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine” raames. See programm on suunatud eelkõige terrorismi, inimkaubanduse, lastevastaste kuritegude, ebaseadusliku uimasti- ja relvakaubanduse, korruptsiooni ja pettuste vastu. Aastatel 2007–2013 eraldatakse programmi „Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine” raames üle 605 miljoni euro.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF)

- Rahvusvahelise kaubanduse suundumustest või üleilmsest finants- ja majanduskriisist tingitud ootamatute koondamistega silmitsi olev liikmesriik võib taotleda koondatud töötajate kiirele tööturule naasmisele kaasaaitamise toetust. Maksimaliselt nähakse selleks ette 500 miljonit eurot aastas.
- EGFil on võimalik kaasrahastada selliseid tegevusi nagu töökoha otsimise toetamine, individuaalne ümberõpe, ettevõtluse alustamine, aga ka selliseid ajutisi toetusi EGF-i kaasrahastatavas tegevuses nagu koolitustel osalemine.
- Nimetatud vahendid on kättesaadavad meetmete rahastamiseks konkreetsetele koondatud töötajatele (mitte äriühingutele) ja neid makstakse üksnes riigiasutuste nõuetekohaste taotluste alusel, mitte piirkondade või kohalike omavalitsuste kaudu.

KUIDAS ELI RAHASTAMINE AITAS?

EGF aitab Austria koondatud töötajaid

Aidati 430 Austria koondatud töötajat kokku 9,5 miljoni euro eest. Tegemist oli Steiermargi ja Alam-Austria piirkondades asunud endiste metallitöötajatega ning trükkplaate tootva ettevõtja Austria Technologie & Systemtechnik Aktiengesellschaft töötajatega. Need koondamised olid tingitud finants- ja majanduskriisi mõjust põhimetallide sektoris ning Austria trükkplaatide tootmise üleviimisest Shanghaisse.

Näiteid projektide või rahastatud valdkondade kohta

Euroopa piirkondade ja kogukondade aitamine toimetulekul suureneva nõudlusega kütte- ja jahutussüsteemide järele, luues veebipõhise vahendi otsuste langetamiseks kohalikul tasandil; haldusküsimuste ja kodanike elu lihtsustamine Opole piirkonnas (Poola) uue infotehnoloogia väljatöötamise kaudu.

Lisateave

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/details_new.cfm?pay=DE&the=88&sto=1795&lan=7®ion=ALL&obj=ALL&per=2&defL=EN
http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/details_new.cfm?pay=PL&the=88&sto=1497&lan=7®ion=ALL&obj=ALL&per=2&defL=EN

Kuidas taotleda?

- See sõltub **rahastamise tüübist**:
 - ▶ struktuurifondidest rahastatavate programmide haldamine toimub riigi või piirkondlikul tasandil, seetõttu võtavad vastu ja hindavad taotlusi riiklikud ja piirkondlikud asutused;
 - ▶ ELi toetuste taotlemise kord nähakse ette konkreetsete programmide konkursikutsetes ning taotlus esitatakse otse Euroopa Komisjonile või vastavat programmi haldavale täitevasutusele.

Kust leida täpsemat teavet?

- Regionaalpoliitika peadirektoraadi veebileht annab teavet Euroopa Liidu regionaalarengu toetusmeetmete kohta:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_et.htm
- Siit leiab ka kõigi piirkondade struktuurifondide korraldusasutuste loetelu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_et.cfm
- Euroopa Sotsiaalfond:
<http://ec.europa.eu/esf>
- Teave rahaliste eraldiste kohta piirkondade kaupa:
http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/index_et.htm
- Rahastamisvõimalused poliitikavaldkondade järgi on esitatud komisjoni projektitoetuste veebilehel:
http://ec.europa.eu/contracts_grants/index_et.htm

- Jessica ja Jaspers:
http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_et.cfm
- Regioonide Komitee:
<http://www.cor.europa.eu>
- Euroopa Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Nõukogu:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=et>
- Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=et>
- Info- ja sidetehnoloogia poliitika toetusprogramm:
http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp/index_en.htm

KAS TEADSITE, ET ...?

- Sõpruslinnade liikumine sai Euroopas alguse vahetult pärast Teist maailmasõda. Igal aastal annab Euroopa Komisjon välja sõpruslinnade kuldse tähe auhinna 10 väljapaistvale projektile, mis on edukalt aidanud kaasa integratsioonile Euroopas.

ELi vahendid on lihtsamini kättesaadavad

ELi finantshalduse eeskirjad on kehtestatud finantsmääruses ja selle rakenduseeskirjades, mis koos sektoripõhiste õiguslike alustega reguleerivad kõiki ELi vahenditega seotud tehinguid. Käesolevas jaotises on esitatud näited selle kohta, millised on olulisemad praktilised muudatused ELi-poolse rahastamise kättesaadavamaks muutmisel.

Praktiline teave toetuste kohta

- Väikeste toetuste puhul on **lihtsustatud nõudeid dokumentidele** (kuni 25 000 eurot).
- Toetust saavad organisatsioonid peavad oma projekte osaliselt ise rahastama (niinimetatud kaasrahastamine). Kui see on põhjendatud, siis võib selle asendada **mitterahalise kaasfinantseerimisega** (näiteks oma töötajate tööga).
- Suurte summade (nn eelfinantseerimise) saamiseks projekti algusjärgus tuleb toetust saavatel organisatsioonidel (näiteks vabaühendustel) esitada **rahaline tagatis**, mis osutub tihti tõsiseks finantsiliseks takistuseks. Kuid pärast riskide hindamist võib loobuda eelfinantseerimise nõudest alla 60 000-euroste projektitoetuste puhul.
- ELilt toetust taotlevate organisatsioonide puhul tuleb **välisaudit** teha 500 000-euroste toetuste ja eriprojektide puhul ning vähemalt 100 000-euroste toetuste puhul, mis on antud organisatsiooni tegevuskulude katteks.
- Et taotlejad saaksid võimalikult kiiresti teada, kas nende taotlus võib osutuda edukaks, saab taotlemis- ja hindamisprotsessi jagada **kaheks eraldi etapiks**, mis võimaldab varajases staadiumis lükata tagasi need taotlused, millel ei ole edulootust.
- Lihtsustatud on **projektitoetuse rakendamiseks toetusesaajate poolt sooritatud oste** reguleerivaid eeskirju. Alla 60 000-euroste hangete puhul piirduvad eeskirjad toetusesaaja jaoks vaid kahe põhimõttega: usaldusväärne finantshaldus ja huvide konflikti puudumine.

Riigihankelepingutega seotud praktiline teave

- Euroopa Komisjoni hangetes võidakse alla 60 000-euroste ostude puhul loobuda nõudest tõendada finantssuutlikkust.
- Väikesemahuliste lepingute puhul võib olla ebaproportsionaalselt koormav nõuda müüjalt **tõestust** selle kohta, et teda ei ole eelnevalt kuritarvitamise eest süüdi mõistetud, et ta ei ole pankrotis ning on korrektselt makse maksnud. Samas on kehtestatud piirmäärad, millest allapoole jäävate summade puhul võivad pakkujad need dokumendid asendada lihtsa ausõnalise avaldusega.
- Sarnased eeskirjad on välja töötatud **välisabi** valdkonna riigihankelepingute jaoks, kuid kehtestatud on veelgi kõrgemad piirmäärad (200 000 eurot teenuste, 150 000 eurot kaupade ja 5 000 000 eurot tööde puhul).
- ELi institutsioonid võivad viia hankemenetlusi läbi **koos** liikmesriikide asutustega, mis muudab maksu- maksja raha tõhusama kasutamise paindlikumaks.
- Kui see on asjakohane, tehniliselt mõttekas ja tasuv, siis sõlmitakse suurema finantsmõjuga lepingud tõhususe ja konkurentsi suurendamiseks **mitmes osas**.
- ELi hankemenetlusest **kõrvalejätmise** tähtsajad on täpselt kindlaks määratud.

Kust leida täpsemat teavet?

- Finantsmäärus ja selle rakenduseeskirjad:
http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm#rf_modex

Läbipaistvus

ja kontroll

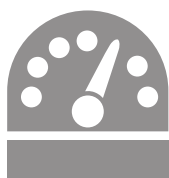
Finantseeskirjades on kehtestatud täiendavad meetmed ELi vahendite jagamise ja kulutamise maksimaalse läbipaistvuse ning range kontrolli tagamise üle. Käesolevas jaotises on esitatud lühiülevaade läbipaistvuse ja kontrolli nõuete peamiste standardite kohta.

Läbipaistvus

- **Kellele annavad liikmesriigid ELi raha?** Põllumajandustootjatele antavate otsetoetuste ja struktuurifondide puhul on fondide haldajateks riigi või piirkondlikud asutused. Veel hiljuti oli nendest vahenditest toetuse saajate nimede avaldamine nende asutuste otsustada. **2007. aastal jõustunud uute eeskirjadega tehakse aga põllumajandus- ja struktuurifondidest toetuse saajate nimede avaldamine kohustuslikuks.** See oli oluline läbimurre ELi-poolse rahastamise täielikult läbipaistvaks muutmisel, sest kõnealused vahendid moodustavad kolm neljandikku ELi kuludest.
- Struktuurifondidest toetuse saajate nimede avaldamine on olnud kohustuslik alates 2007. aasta eelarvest. See tähendab, et toetusesaajate nimed avaldati 2008. aasta seisuga. Põllumajandusfondidest toetuse saajate puhul kohaldatakse seda reeglit alates 2008. aasta eelarvest, mis tähendab, et need avaldatakse 2009. aasta seisuga.
- **Kes saab Euroopa Komisjonilt raha?** Iga aasta 30. juuniks avaldavad komisjoni talitused Euroopa veebilehel eelmisel aastal eraldatud toetuste nimekirja, mis ei sisalda eraisikutele antud stipendiume. Peale selle koostab Euroopa Komisjon üksikasjaliku aastaaruande nende toetuste eraldamise kohta, mis on ette nähtud kasutamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu liikmetele.

- **Läbipaistev menetlus kõigile:** olenemata sellest, kas Te taotlete projektitoetust otse Euroopa Komisjonilt või ELi kaasrahastatava riikliku programmi kaudu või osalete ELi institutsioonidele teenuste osutamise või toodete tarnimise pakkumismenetluses, kehtivad Teile samad finantsmäärused ja rakenduseeskirjades ette nähtud ranged läbipaistvuse ning võrdse kohtlemise põhimõtted.
- Läbipaistev menetlus tähendab ka **võrdset juurdepääsu teabele**. Konkursikutsed avaldatakse Euroopa Komisjoni veebilehtedel; sama põhimõtet kohaldatakse ELi vahendite riigi või piirkondlikul tasandil haldamise puhul: Euroopa Komisjon on kehtestanud teavitamis- ja avalikustamisnõuded ning neid kohaldatakse sarnaselt kogu ELis. Euroopa Komisjoni pakkumismenetlused leiab komisjoni erinevate peadirektoraatide Euroopa veebilehtedelt ja Euroopa Liidu Teataja S-seerias, mille elektrooniliseks versiooniks on TED-andmebaas.

Aruandekohustus ja kontroll

- **Poliitilist vastutust** ELi vahendite korrektse kulutamise tagamise eest kannab 27 Euroopa volinikust koosnev kolleegium. Igal aastal kinnitavad nad ELi aastaaruande, sealhulgas andmed kogu aasta jooksul kulutatud raha kohta, mille peab seejärel heaks kiitma Euroopa Parlament.
- Komisjoni iga talituse juht (st iga peadirektor) avaldab **iga-aastase tegevusaruande**. Nendes aruannetes analüüsitakse igas talituses ELi vahendite heaks haldamiseks kasutusel olevaid sisekontrolli ja finantshalduse süsteeme. Tegemist on objektiivsete teabeallikatega, sest direktoritel on kohustus kommenteerida neid valdkondi, milles audit on näinud võimalikke probleeme.
- Suurema osa ELi vahendite haldamine toimub **riigi tasandil**, mis tähendab, et riikide valitsused peavad kandma oma osa vastutusest raha kulutamise eest. Riikide valitsused on võtnud kohustuse kehtestada tõhusad sisekontrollisüsteemid ja viia läbi vajalikud kontrollid nende haldusalas olevate ELi vahendite üle. Igal liikmesriigil on kohustus esitada iga-aastane kokkuvõtte kõnealuste vahendite kohta tehtud audititest.
- Alates 2009. aastast on Euroopa Komisjoni käsutuses uus vahend pettuse ja korrupsiooni tõkestamiseks: **keskne andmebaas ELi-poolsest rahastamisest kõrvale jäetud organisatsioonidest**. See andmebaas (mis hõlmab praegu ELi toetusi ja riigihankelepinguid) sisaldab kogu asjakohast teavet isikute ja üksuste kohta, kes on mõistetud süüdi pettuse, korrupsiooni, kuritegelikes organisatsioonides osalemise või mõne muu ebaseadusliku tegevuse eest, mis kahjustab ELi finantshuve liikmesriikides, kolmandates riikides ning ELi programme ellu viivates rahvusvahelistes organisatsioonides.
- Alates 2005. aastast on ELi raamatupidamine olnud **tekkepõhine**. See on kaasaegne ja läbipaistev arvestussüsteem, mida kasutavad vaid väga väheste riikide valitsused. See süsteem sarnaneb mõnede erasektoris kasutusel olevate kaasaegsete arvestussüsteemidega.

Kust leida täpsemat teavet?

- Finantsmäärus ja selle rakenduseeskirjad:
http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm
- ELi toetuse saajate loetelu:
http://ec.europa.eu/grants/beneficiaries_en.htm
- Lepingu alusel ELile teenuseid osutavate töövõtjate loetelu:
http://ec.europa.eu/public_contracts/beneficiaries_en.htm
- TED-andmebaas:
<http://ted.europa.eu>
- Volinik Janusz Lewandowski veebileht:
http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/lewandowski/index_en.htm
- ELi eelarve:
http://ec.europa.eu/budget/index_en.cfm
- Läbipaistvuse algatus:
http://ec.europa.eu/transparency/index_et.htm
- ELi raamatupidamisaruandluse ajakohastamise juhend:
http://ec.europa.eu/budget/biblio/publications/publications_en.cfm#modern_acc

Kasutada olevad summad 2007–2013

Programmid, mis seonduvad finantsraamistikuga aastateks 2007–2013 (õigusliku aluse kohaselt)

Eelarverea nimetus	Ajavahemik	Kogusumma jooksevhindades (miljonites eurodes)
ALAMRUBRIIK 1A – KONKURENTSIVÕIME MAJANDUSKASVU JA TÖÖHÕIVE TAGAMISEKS		
Teadusuuringute seitsmes raamprogramm	(2007–2013)	50 521,00
Üleeuroopalised transpordivõrgud	(2007–2013)	8 013,00
Üleeuroopalised energiavõrgud	(2007–2013)	155,00
Egnos ja Galileo (satelliitnavigatsioonisüsteem)	(2007–2013)	3 005,00
Marco Polo II (kaubaveosüsteemi keskkonnakaitsemeetmed)	(2007–2013)	450,00
Elukestev õpe	(2007–2013)	6 970,00
Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm	(2007–2013)	3 621,30
Progress (ettevõtluse ja uuendustegevuse programm)	(2007–2013)	683,25
Custom 2008–13 (seadusliku kaubanduse hõlbustamine; ebaausa ja ebaseadusliku kaubanduse takistamine)	(2008–2013)	323,80
Fiscalis 2008–13 (maksuhalduritevaheline koostöö; maksupettuste vastane võitlus)	(2008–2013)	156,90
Herakles II (ELi finantshuvide kaitse)	(2007–2013)	98,53
Tuumarajatiste tegevuse lõpetamine: (A) Ignalina; (B) Bohunice; (C) Kozloduy	(2007–2013)	1 560,00
Perikles (euro kaitsmine võltsimise eest)	(2007–2013)	7,00
Saastetõrjemeetmed	(2007–2013)	154,00
Erasmus Mundus 2	(2009–2013)	493,69
ALAMRUBRIIK 1B – ÜHTEKUULUVUS MAJANDUSKASVU JA TÖÖHÕIVE TAGAMISEKS		
Struktuurifondid kokku, sealhulgas		278 454,09
<i>Euroopa Regionaalarengu Fond (soovituslik)</i>		201 633,15
<i>Euroopa Sotsiaalfond (soovituslik)</i>		76 820,94
Ühtekuuluvusfond kokku		69 963,12
RUBRIIK 2 – LOODUSVARADE KAITSE JA MAJANDAMINE		
Turuga seotud kulud (soovituslik)*	(2007–2013)	299 958,72
Maaelu areng	(2007–2013)	96 443,83
Ühine kalanduspoliitika ja mereõigus	(2007–2013)	1 992,42

Eelarverea nimetus	Ajavahemik	Kogusumma jooksevhindades (miljonites eurodes)
Euroopa Kalandusfond	(2007–2013)	4 339,52
Life+ (keskkonnale suunatud finantsvahend)	(2007–2013)	2 143,41
ALAMRUBRIIK 3A – VABADUS, TURVALISUS JA ÕIGUS		
Euroopa fond kolmandate riikide kodanike integreerimiseks	(2007–2013)	825,00
Põhiõigused ja kodakondsus	(2007–2013)	96,50
Kriminaalõigus	(2007–2013)	199,00
Terrorismi ning muude julgeolekuriskide ennetamine, nendeks valmisolek ja nende tagajärgede likvideerimine	(2007–2013)	139,40
Kuritegevuse ennetamine ja kuritegevuse vastu võitlemine	(2007–2013)	605,60
Euroopa Pagulaste Fond (toetus ELi jõupingutustele pagulaste vastuvõtmisel; ühised varjupaigamenetlused)	(2008–2013)	628,00
Euroopa Tagasipöördumisfond (ebaseaduslikult ELis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasipöördumine)	(2008–2013)	676,00
Välispiirifond	(2007–2013)	1 820,00
Daphne (vägivallavastane võitlus)	(2007–2013)	116,85
Tsiviilõigus	(2007–2013)	109,30
Uimastiennetus ja teavitatus	(2007–2013)	21,35
ALAMRUBRIIK 3B - KODAKONDSUS		
Kodanikukaitse rahastamisvahend	(2007–2013)	133,80
Rahvatervis	(2007–2013)	321,50
Tarbijakaitse	(2007–2013)	200,90
Kultuur 2007	(2007–2013)	400,00
Aktiivsed noored	(2007–2013)	885,00
Meedia 2007 (toetus Euroopa audiovisuaalsele sektorile)	(2007–2013)	754,95
Kodanike Euroopa	(2007–2013)	215,00
RUBRIIK 4 – EUROOPA LIIT KUI ÜLEMAAILMNE PARTNER		
Ühinemiseelse abi rahastamisvahend	(2007–2013)	11 468,00
Tuumaohutusealase koostöö rahastamisvahend	(2007–2013)	524,00
Makromajanduslik finantsabi	(2007–2013)	753,00
ÜVJP (ühine välis- ja julgeolekupoliitika)	(2007–2013)	1 980,00

Eelarverea nimetus	Ajavahemik	Kogusumma jooksevhindades (miljonites eurodes)
Välisstegevuse tagatisfond	(2007–2013)	1 400,00
Rahastamisvahend koostööks tööstus- ning teiste suure sissetulekuga riikide ja territooriumitega	(2007–2013)	296,00
Kodanikukaitse rahastamisvahend	(2007–2013)	56,00
Euroopa naabrus- ja partnerlusvahend	(2007–2013)	11 181,00
Arengukoostöövahend	(2007–2013)	16 897,00
Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend (EIDHR)	(2007–2013)	1 104,00
Stabiilsusvahend	(2007–2013)	2 062,00
Humanitaarabi	(2007–2013)	5 614,00
Hädaabireserv**		1 744,00
Muud vahendid		
Euroopa Liidu solidaarsusfond (rahaline abi liikmesriikides või kandidaatriikides toimunud suurõnnetuste korral)***		kuni 1 000,00 aastas
Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond		kuni 500,00 aastas

* Pärast vahendite ümberpaigutamist maaelu arengusse.

** Ei sisaldu 4. rubriigi ülemmääras.

*** Lisaks finantsraamistiku ülemmääradele.

Programmide loetelu ei ole täielik.

Andmed tuginevad õiguslikus aluses esitatud võrdlussummadele. Vajaduse korral saab summasid institutsioonide ühisotsuse alusel muuta.

A series of horizontal lines for writing, starting with a solid line at the top and followed by multiple dashed lines, providing a guide for letter height and placement.

A series of horizontal lines for writing, starting with a solid line at the top and followed by multiple dashed lines, providing a guide for letter height and placement.

A series of horizontal lines for writing, starting with a solid line at the top and followed by multiple dashed lines, providing a guide for letter height and placement.

Euroopa Komisjon

Algaja käsiraamat ELi-poolse rahastamise kohta

Ülevaade finantseeskirjadest ja rahastamisvõimalustest aastatel 2007–2013

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2012 – 36 lk – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-21613-8

doi:10.2761/8295

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Liidu esindustest või delegatsioonidest. Nende kontaktandmed saab veebisaidilt <http://ec.europa.eu> või saates faksi numbrile +352 2929-42758.

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused (nt Euroopa Liidu Teataja aastatellimused ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulahendite kogumikud):

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu (http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

TÄPSEM TEAVE ELI VAHENDITE KOHTA**ELi eelarve:**

<http://ec.europa.eu/budget/>

Volinik Janusz Lewandowski:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/lewandowski/index_en.htm

Eelarve peadirektoraat:

http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_en.htm

Tagasiside käesoleva väljaande kohta:

budget@ec.europa.eu

■ Väljaannete talitus

ISBN 978-92-79-21613-8

9 789279 216138

doi:10.2761/8295